

НОВИНИ

Филхармонията на Санкт Петербург

САНКТ ПЕТЕРБУРГ

Преди да гостува в София на **26 октомври**, българският диригент Павел Балеv ще дирижира Симфоничния оркестър на Санкт Петербург. В концерта на **5 октомври** ще бъде изпълнен Реквием от В. А. Моцарт.

БЕРЛИН

На **7 октомври** е премиерата на операта „Медея“ от Луиджи Керубини на сцената на Берлинската Щаатсопер. В главната роля е българското сопрано Соня Йончева, а на диригентския пулт – Даниел Баренбойм.

ПАРИЖ

На **9 октомври** в Театър „Шанз-елизе“ Виенската филхармония ще изнесе концерт с програма от произведения на Сергей Прокофиев. Диригент е Валери Гергиев, а солист - пианистът Денис Мацуев.

ПЛОВДИВ

На **24 октомври** Мила Георгиева ще свири Концерта за цигулка от Феликс Менделсон под диригентството на Рикардо Карио. Събитието е от 19 часа в Дома на културата.

БЕРЛИН

На **25 октомври** Густаво Дугамел ще бъде гост на Берлинската филхармония. Той ще дирижира рядко изпълняваното в Европа Дивертименто за оркестър от Ленард Бърнстейн и Симфония №5 от Густав Малер. Дугамел е главен диригент на филхармонията в Лос Анджелис, а програмата му е запълнена с години напред.

САНКТ ПЕТЕРБУРГ

Филхармонията на Санкт Петербург с главен диригент Юрий Темирканов обяви назначаването на световноизвестния швейцарски диригент Шарл Дютоа за главен гост-диригент за този сезон. Поради редицата ангажменти, които има, Дютоа ще се срещне с оркестъра за първи път чак в края на май 2019. Той е очакван с нетърпение за концертите на **29 и 30 май**, когато ще дирижира произведения от френски автори, както и Концерт №1 за цигулка от Паганини. Припомняме, че маестро Дютоа ще гостува в София отново с френска програма. На 6 декември под негово диригентство ще се представи класическото дуо Аглика Генова-Любен Димитров.

НЮ ЙОРК

Неделните матинета стават постоянна част от програмата на Метрополитън опера, и то всяка седмица, а сезонът ще бъде прекъсван за по-дълга ваканция през зимата заради обичайните „слаби“ и „силни“ месеци на посещаемост. Публиката ще гледа повече оперни представления през лятото и по-малко през зимата, за разлика от останалите оперни къщи по света, чиято лятна ваканция е по-дълга. За тези, както и с други промени в графика на артистите, се споразумяха представителите на ръководството на прочутия нюйоркски оперен театър и синдикатите, а работният календар започва да се променя от есента на 2019.

Постигнато е и споразумение за повишаване на заплатите с 3%, както и скромно увеличение на пенсиите. Така от следващия сезон (2019-2020) музикантите в Метрополитън опера ще компенсират работните недели с почивни понеделници, а графикът изцяло се структурира спрямо заетостта на залата – в очакване на по-добри финансови резултати.

СОФИЙСКАТА ФИЛХАРМОНИЯ ПРЕКРАЧИ ПРАГА НА УСПЕШЕН 90-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЕН СЕЗОН

С музика на Шостакович и Дворжак бе открит празничния 90-ти концертен сезон на Софийската филхармония на 27 септември в зала „България“. Публиката благодари с дълги аплаузи за изпълнението на звездата от световния концертен подиум цигулара Вадим Репин, както и на оркестъра за неговата самостоятелна изява.

Концертът бе под патронажа на президента на Република България г-н Румен Радев.

Много мили спомени и вълнения предизвика новината за гостуването на Вадим Репин в София. През 1984 година, едва 13-годишен той дебютира на сцената на зала „България“. Въпреки наситения си с ангажименти календар, който включва турнетата с Лондонския симфоничен оркестър, Симфоничния оркестър NHK в Токио, Карнеги Хол в Ню Йорк, зала „Плейел“ в Париж, Концертгебау в Амстердам, Роял Албърт Хол и гр., Репин прие поканата да свири в откриващия концерт на този толкова специален сезон на Софийската филхармония.

Руският виртуоз хвърли ръкавица на колегите си със сложния Първи цигулков концерт на Шостакович в ла минор – избор, подкрепен от Найден Тодоров. Само за две репетиции, диригент, солист и оркестър бе видно, че са намерили общ език, който направи възможно постигането на възгледна интерпретация на творбата, предизвикателна за музикантите и екстремна за непривикналото ухо на част от публиката. Идеите на виртуозния цигулар, който е изучавал с години произведението в най-тънки детайли и като диригент, са допаднали на неговите колеги. Излизането на оркестъра от акомпаниращата роля, създа-

де единна жива звукова материя, наситена с различни емоции и идеи, които грабнаха вниманието на слушателите със силата на внушението и въздействието. Балансът между соловата партия и оркестъра в техническо отношение бе успешно реализиран, а цялостното изграждане на произведението показва задълбочено вникване в партитурата, посветена от Шостакович на Давид Ойстрах, пронизана от гротескни моменти и предизвикателства от всякакъв характер не само за солиста, но и за отделните оркестрови групи – технически, ритмични, темброви, динамични, интерпретационни. Четирите части на концерта го отдалечават от традиционното разбиране за жанра и го доближават до симфоничния цикъл, но наред с това на соло цигулката е поверена главната роля, която движи драматургията през цялото произведение. Още в първата част „Нюктюрно“ - мрачно и сериозно по характер, публиката бе впечатлена от неподражаемото звукоизвличане на Репин и неговата специфична кантиленна фраза на фона на дискретно присъствие на оркестъра, подкрепящо философската възгледност на соловата партия, извисяваща се нагоре във високите регистри

в края на частта. Рязка промяна на настроението във втората част „Скерцо“ - разкривен, необуздан, зловещ, дори истеричен на моменти танц, се връзва в съзнанието на слушателите. Виртуозността на солиста бе впечатляваща с лекотата при изпълнението скоковете през струна, октавите и пасажите в двоен гриф във високите регистри, следвайки разкривените линии на мелодията. Третата част „Пасакалия“ - в уравновесено настроение в началото, повлияна от духа на Бах, постепенно се насити с експресия и настойчивост в изпълнението на речитативни интонации в солото на цигулката. Репин показва огромна концентрация и овладяване на емоцията, подкрепени от оркестъра, внимателно овладяван от диригента в необходимия баланс. Пространната, сложна каденца на цигулковата партия преди последната част, която започва без прекъсване - финалната „Бурлеска“, бе въздействаща с изразеното настроение на болка и копнеж. Музиката обединява интонации от първите три части на концерта и с постоянно забързване на темпото изисква огромни физически усилия от страна на солиста, както и в последната част написана в стремително темпо. В нея въпреки

оптимистичното настроение се прокрадват истерични нотки, а музиката остава без гръх и музикантите и публиката. Не случайно Вагим Репин не свири бис, поради огромното психическо и чисто физическо натоварване, което изисква изпълнението на творбата. Композиран в условията на тежка цензура непосредствено след Втората световна война (1947-48), Първият цигулков концерт на Шостакович покрива „собствените художествени стандарти“ на композитора, редактиран е многократно от него и от Ойстрах и е изпълнен за първи път едва през октомври 1955 година след смъртта на Сталин. Дори без да се пренебрегва наличието на солист от световна класа, какъвто е Вагим Репин, не е възможно да се изсвири това произведение без оркестърът да е преминал над определено високо ниво на професионализъм, какъвто в случая показва Софийската филхармония.

Популярната симфония „Из Новия свят“ на Дворжак представена пълнокръвно и с широк славянски размах от оркестър и диригент бе не по-малко ярко изживяване за публиката от изпълнението на руския цигулар в първата част на концерта. По

различен начин прозвучаха познатите мотиви - лирични мелодии с леко отклонение от темпото и специфичен „чешки“ привкус - вероятно и заради оригиналната чешка партитура, ползвана от Тодоров за този път. След овладяната първа част, вдъхновено и с внимание към детайла прозвуча втората част на симфонията - с красиви изразителни соли и балансиран изграждане в целия оркестър в осмислен динамичен диапазон. Така бе оставено пространство за изява на енергията в музиката в трета и четвърта част. Именно енергията - все по-овладяна и направлявана, е едно от силните качества на диригента Найден Тодоров. Обем, мащабност, многогласен дълбок и теброво богат звук, показва оркестърът в симфония „Из Новия свят“ на Дворжак - творба, в която отново и отново могат да бъдат открити нови аспекти на интерпретацията и изкушаващи музиканта идеи.

С концерта на 27-ми септември, за всеобщо удовлетворение Софийската филхармония заяви своя ръст на израстване, резултат от по-мотивирата работа през изминалия сезон. Безспорно по-умелата програма в последните години и възможност-

та да гостуват големи имена - солисти и диригенти в зала „България“, разпалват творческия ентузиазъм у оркестрантите и вече не се долавя скучната рутина в процеса на музициране. Сериозен тласък дава и осъзнаването на отговорността да си част от богатата музикална история и настоящия състав на първия национален оркестър, представящ страната ни извън граница, както и амбицията на Найден Тодоров да върне международния авторитет на Филхармонията с гостувания в чужбина на престижни сцени. Това са задачи, чието осъзнаване и постигане предвещава успешен, навяваме се дори бляскав 90-ти юбилеен сезон на оркестъра.

Юлияна Караатанасова

Статията се публикува с любезното съдействие на интернет-сайта „Площад Славейков“.

Снимки: Василка Балева/Софийска филхармония

СОФИЯ КВАРТЕТ – музиката, която осмисля живота

С две награди за един сезон - Националната награда „Златен квартет“ и наградата за принос към българската култура „Златно перо“ - София квартет Влиза от стария В новия сезон с летящ старт

Смях, танци, пътиета, неочаквани обрати. Това е СОФИЯ КВАРТЕТ.

Елитарна музика, висок стил, неповторимо качество на изпълнението, професионализъм до краен предел. Това отново е СОФИЯ КВАРТЕТ.

Четиримата нестандартни музиканти от състава са разделили програмата за новия си сезон в два цикъла: **Sofia Quartet Classic** и **Sofia Quartet Light**.

Sofia Quartet Classic е за публика от познавачи и истински ценители на камерното изкуство. Програмата на цикъла включва 4 концерта и спокойно можем да я наречем „класика в жанра“. Бетовен, Брамс, Моцарт, Штравински, Менделсон и Михаил Печков ще са композиторите, чиито

произведения ще звучат на най-високо ниво със звездната компания на специалните гости, определени от състава: Любимил Ангелов, Йосиф Радионов и Тодор Петров.

Вторият цикъл - **Sofia Quartet Light** стартира с концерт от горещия проект на състава **„Концерти с греског“**. Не сте виждали танцуващ класически квартет? Не сте присъствали на класически концерт, на който се забавлявате? Значи не сте посещавали **„Концерти с греског“**. Специални гости на Колежното издание на проекта са деца от Детския филхармоничен хор. Дрескогът е шампанско, а шампанското е от нас.

Музикантите подготвят грандиозен шоу спектакъл за пролет-

ното издание на **„Концерти с греског“**. За взривоопасната атмосфера подсказва и грескогът: КОД: ЧЕРВЕНО. Именно тогава доайенът на състава, известният виолист Валентин Геров ще отпразнува своята 60 годишнина. Освен джаз триото JP3 (Живко Петров, Веселин Веселинов-Еко, Димитър Семов), на сцената с квартета ще застанат популярни артисти от шоубизнеса, чиито имена музикантите все още пазят в тайна.

Освен двете издания на **„Концерти с греског“**, **Sofia Quartet Light** ще предложи на публиката концерти със Станимир Тодоров (Барбър, Шуберт) и Димитър Буров (Менделсон, Брамс, Шостакович).

София квартет е символ на ка-

чество – ансамбъл на световно ниво с многобройни изяви у нас и в чужбина и богата дискография.

Първоначално създаден като радиоквартет към БНР, през годините в състава му са били Васил Вълчев, Николай Беспалов, Николай Гагов, проф. Димо Димов, проф. Ангел Станков, Джефри Дийн и гр. Днес, обновен с едни от най-добрите инструменталисти в България, квартетът включва цигуларите Йордан Димитров и Стоимен Пеев, виолончелиста Любомир Ников и доайена на състава – виолисту Валентин Геров.

Определен от пресата като естествен наследник на квартетите „Аврамов“ и „Димов“ в българската традиция на квартетното изкуство, **София квартет** е водещ камерен състав, спечелвайки признанието на публиката, медиите и критиците. Репертоарът му се състои от класически и съвременни музикални пиеси, някои от които написани специално за него.

Абонаментен цикъл „Sofia Quartet Classic“

10 октомври 2018 сряда 19:00

Игор Стравински - Три пиеси
Михаил Пеков –
Струнен квартет
Лудвиг Ван Бетовен -
Струнен квартет N11, оп. 95

28 ноември 2018 сряда 19:00

София квартет и Тодор Петров, пиано
Феликс Менделсон –
Клавирен квинтет
Лудвиг Ван Бетовен -
Струнен квартет N16, оп. 135

23 януари 2019 сряда 19:00

София квартет и Любимил Ангелов, пиано
Йоханес Брамс
Квартет №1
Клавирен квинтет, фа минор, оп. 34

19 февруари 2019 вторник 19:00

София квартет и Йосиф Радионов, виола
Феликс Менделсон -
Струнен квартет No.6, оп. 80
В. А. Моцарт -
Струнен квинтет

Абонаментен цикъл „Sofia Quartet Light“

15 декември 2018 събота 19:00

Концерти с греског
Коледно предизвикателство
Колеген концерт с Детския филхармоничен хор

4 април 2019 четвъртък 19:00

Концерти с греског
Валентин Геров на 60
с участието на
JP3 - Живко Петров, Д. Семов,
В. Веселинов – Еко и гр.

11 май 2019 събота 19:00

София квартет и Станимир Тодоров, виолончело
Самюел Барбър –
Струнен квартет, оп. 11
Франц Шуберт – Струнен
квинтет в до мажор, D 956

29 юни 2019 събота 19:00

София квартет и Димитър Буров, цигулка
Феликс Менделсон -
Октет в ми бемол мажор, оп. 20
Йоханес Брамс –
Струнен квинтет №2, оп. 111
Дмитрий Шостакович - Октет

„Бьозендорфер“ - историята на една компания

Инструментите „Бьозендорфер“ отдавна са заели завидно място на концертните подиуми в цял свят. Двама пианисти, които участват в програмата на Софийската филхармония през месец октомври, са сред тях наречените „Артисти на Бьозендорфер“. Това са световноизвестният Паул Бадура-Скода (14.10) и младата талантива българка Дора Делийска (20.10).

Софийската филхармония също притежава роял Бьозендорфер Империял. Той е закупен от Българския културен институт във Виена „Дом Витгенщайн“ и впоследствие с разрешението на Министерството на културата и Министерството на финансите е подарен на Софийската филхармония през 2005.

Историята на пианата Бьозендорфер започва от Игнац Бьозендорфер, роден във Виена в семейството на дърводелеца Якоб и неговата съпруга Марта.

На 19 години Игнац се запознава с Йозеф Бродман - един от най-известните за онова време майстори на пиана. Придобивайки безценни знания и умения по време на своето стажуване, Бьозендорфер поема фирмата от Бродман, който се пенсионира на 65-годишна възраст през 1828.

На 25 юли 1828 Игнац Бьозендорфер официално става член на Австрийската гилдия за производство на инструменти във Виена. Това се оказва и официалната дата на основаването на това, което по-късно ще се превърне в единствения австрийски производител на пиана. Игнац Бьозендорфер инвестира 500 гулдена в началото, инвестиция за бъдещето, като се има предвид факта, че след смъртта си през 1859 той оставя на сина си Лудвиг компания на стойност 145 000 гулдена.

Пианото по това време - перюдът на „Виенския Бидермайер“ - не се възприема като инструмент, създаден за сцени, а като инструмент за развлечение у дома. Имперското правителство налага редица ограничения и социалният живот се осъществява зад затворени врати. Частните салони организират събития в чест на музиканти и композитори и осигуряват висококачествени забавления. Най-изявеният пример за това

са Шубертиадите - на името на Франц Шуберт.

Пианото играе основна роля в тези салони. Не е изненадващо, че до тогава във Виена има 387 майстори на пиана - доставчици на музика, радост и развлечения. След основаването на компанията през 1828, Игнац Бьозендорфер произвежда четири пиана, а по-късно увеличава производството до общо 200 инструмента в рамките на 7 години.

През 1839 австрийският император награждава Игнац Бьозендорфер с официалната титла „Имперски и кралски доставчик на пиана“ - първият майстор на пиана, който някога е бил удостоен с подобна чест.

Игнац Бьозендорфер, който скоро се сприятелява с Ференц Лист и Антон Рубинщайн, е много активен в Германия, Великобритания, Италия, Русия, Бразилия и Египет. Нарастващото търсене на неговите рояли Бьозендорфер го кара да построи нова фабрика. За съжаление, не успява да види този проект завършен. Игнац умира през 1859, оставяйки фабриката в умелите ръце на сина си Лудвиг.

Лудвиг е не само обучен от баща си, но е посещавал и Имперския политехнически институт във Виена. Придобитите знания той използва по-късно, когато през 1860 изобретява нов роял, а две години по-късно получава и първата си международна награда. През 1867 Лудвиг Бьозендорфер участва в Световното изложение в Париж. Това увеличава

славата на Бьозендорфер в цял свят, а експортните дестинации включват места като Сингапур, Рио де Жанейро, Стокхолм и Токио.

Успехът на роялите, който се дължи и на великолепия дизайн, е забележителен. Стига се до там, че австрийската императрица Елизабет „Сиси“ поръчва роял Бьозендорфер като личен подарък за императрицата на Франция Йожени. Този инструмент е изработен от Теофил Хансен, известен архитект във Виена, който построява Златната зала на Музикферайн и Австрийския парламент.

През 1870 Лудвиг купува сграда на ул. Граф Щархемберггасе 14 в четвърти район на Виена. Офисът и изложбените зали се преместват в центъра на Виена, в двореца Лихтенщайн на ул. Херенгасе 6.

Лудвиг е не само майстор на пианата, но и покровител на музиката и изкуството. На 19 ноември 1872 Ханс фон Бюлов, зет на Ференц Лист, открива зала „Бьозендорфер“ в двореца Лихтенщайн, след като Лудвиг признава забележителните акустични качества на бившата конюшна.

През следващите 40 години именно там се провеждат редица концерти и клавирни рецитали, както и вечери на камерната музика.

Около 4 000 концерта се провеждат в зала „Бьозендорфер“, включващи музиканти като Вилхелм Бакхаус, Феручо Бузони, Ойген Д'Албер, Фриц Крайслер,

Густаф Малер, Игнац Пагереvски, Макс Регер, Пабло де Сарасате, Рихард Щраус и Хуго Волф. Залата се превръща в огромен център на музиката и изкуството.

През 1833 производството се увеличава до 288 инструмента годишно, а роялите Бьозендорфер привличат вниманието не само на благородниците, императорите и европейския елит (императрица Елизабет и руския цар Николай II), но също и на редица музиканти. Йоханес Брамс винаги е искал роял Бьозендорфер за летните си концерти, Йохан Щраус купува роял Бьозендорфер за апартамента си във Виена, а Густаф Малер е подпомаган от Лудвиг Бьозендорфер по време на студентските си години във Виена.

Винаги отворен за прилагането на най-добрите технически постижения на своето време, Лудвиг разработва и патентова различни изобретения заедно с техническия директор Франц Бергер. Около 1900 г. италианският композитор Феручо Бузони иска да бъде конструиран определен инструмент. Лудвиг, който приема предизвикателството, проектира и изработва първия концертен роял Бьозендорфер 290, който по-късно ще стане известен като „Имперския“.

Въпреки че е женен два пъти, Бьозендорфер няма деца и затова през 1909 решава да продаде фабриката на своя приятел Карл Хутерщрасер. Карл е банкер, но знае всичко за работата на Лудвиг. На 9 май 1919 Лудвиг прави последния си жест към обществото - завещава по-голямата част от личното си богатство на Дружеството на приятелите на музиката във Виена.

По време на ерата на Карл Хутерщрасер политически вълнения разтърсват Европа. Независимо от това, работата във фабриката продължава. През 1931 синовете на Карл Хутерщрасер, Волфганг и Александър, стават бизнес партньори на баща си.

След икономическата криза, през 1933 бизнесът на „Бьозендорфер“ спада до изработването на 52 инструмента годишно. Няколко години по-късно производството се възстановява до ниво от 144 инструмента годишно.

Карл Хутерщрасер умира през 1942, оставяйки и двамата си сина начело на фирмата. По време на Втората световна война, складът за дървен материал е улучен при въздушни удари и почти всичко е унищожено. Когато съюзническите сили окупират Виена, войниците използват роял, изложен в салона на Бьозендорфер в Златната зала на Музикферайн, за подпалки за огрев. През 1953 „Бьозендорфер“ блестящо празнува своята 125-годишнина. Тогава братята учредяват специална награда за най-значимите пианисти - златен пръстен. Първият носител е Вилхелм Бакхаус. Пръстенът се предава след смъртта на носителя на посочен от него пианист.

След войната производството бавно се възстановява, достигайки 100 инструмента годишно. Това е началото на процъфтяващи времена в следвоенна Европа, а пианата и роялите Бьозендорфер се изпращат на всички континенти. Александър и Волфганг Хутерщрасер, изправени пред същата ситуация като Лудвиг, не са в състояние да намерят приемник в семейството си. В крайна сметка, на 1-ви юли 1966, те продават „Бьозендорфер“ на американската корпорация „Кимбал Интернешънъл“ със седалище в Джаспър, Индиана.

През 1978 „Бьозендорфер“ празнува 150-та си годишнина с гала концерт на Виенската филхармония под диригентството на Хорст Щайн. По този повод световноизвестният пианист Паул Бакура-Скода получава златния пръстен.

Американският собственик запазва традицията да популяризира млади амбициозни музиканти. Стипендията „Бьозендорфер“ се присъжда ежегодно, а подкре-

пата на Международния конкурс „Бетовен“ се изразява в даряването на роял Бьозендорфер 200 като първа награда.

През 1973 „Бьозендорфер“ се премества във Винер Нойщадт, малък град близо до Виена. Същата година инструмент номер 30 000 напуска фабриката и е изпратен в Япония.

След редица бизнес действия, „Кимбал Интернешънъл“ продава „Бьозендорфер“ на австрийската BAWAG-PSK Group през 2001. Придобиването от банката превръща „Бьозендорфер“ обратно в австрийска собственост, но само за кратък период от време.

През 2008 японската компания „Ямаха“ купува „Бьозендорфер“. Съзнавайки ценното наследство, което носи фирмата, японците оставят австрийската фабрика напълно независима и тя продължава дейността си като отделна австрийска компания. „Бьозендорфер“ работи в тясно сътрудничество с „Ямаха“, когато става дума за продажба и разпространение на инструменти, но всички рояли „Бьозендорфер“ се произвеждат във Винер Нойщадт. „Бьозендорфер“ се фокусира върху производството на близо 300 инструмента годишно, които са ръчно изработени близо до Виена, откъдето всичко е започнало.

През 2018 се отбелязват 190 години от основаването на фирма „Бьозендорфер“.

Децата и класическата музика

Мисията възможна

Започва новият музикален сезон на детската програма на
Софийската филхармония „Фортисимо Фамилия“

В края на октомври в зала „България“ се завръща най-любопытната и усмихната публика - детската, за първия концерт на „Фортисимо Фамилия“ - „Спящата красавица“ на Чайковски.

За поредна година любимите музикални приказки на Фортисимо ще обогатят сцената на концертен комплекс „България“ и ще разкрият волшебния свят на класическата музика пред хиляди деца. Предстоят срещи с велики музикални пиеси и композитори. Нови истории, нови любопитни факти от света на класическата музика и нови герои. Този сезон отново сме заложили на разнообразен музикален афиш с шест детски концерта, два за тийнейджъри и един образователен концерт за възрастни в програ-

мата „Фортисимо Академия“. Билетите са вече в продажба!

ПРОГРАМА НА КОНЦЕРТИТЕ:

„Спящата красавица“ - за деца
28 октомври, неделя 11:30 ч.

„Вивалди и Малкия Ото“ - за деца
25 ноември, неделя 11:30 ч.

„Музика от анимета“ - тийнейджъри и възрастни
2 декември, неделя 19:00 ч

„Лешникотрошачката“ - за деца
23 декември, неделя 11:30 ч.

„Приказка за Крали Марко“ - за деца
27 януари, неделя 11:30 ч.

„#Отело“- концерт за тийнейджъри -
24 февруари 19:00 ч.

Фортисимо Академия - „Пролетно тайнство“- концерт за възрастни -
24 март, неделя 19:00 ч.

„Шехерезада“ - за деца
14 април, неделя 11:30 ч.

„Детска филмова музика“ - за деца
19 май, неделя 11:30 ч.

Концертите на Фортисимо Фамилия винаги са напътствани от водещи артисти, които правят още по-достъпно съдържанието им, както за децата, така и за възрастните.

ДА СТИГНЕШ ВЪРХА

„Истинският музикант трябва да е новатор“, убеден е Давид Ойстрах. „Длъжен си, щом си избрал този път, да прочетеш по нов начин партитурата на произведението, изпълнявано безброй пъти преди теб. Така влагаш частица от себе си. Вграждаш я в авторовия текст. В записите, които остават... Не винаги стигааш върха. Самото изкачване по собствена пътека обаче носи неизмерима наслада...“

Давид Ойстрах е роден на 30 септември (нов стил) 1908 в Одеса в семейството на търговеца Фишел Давидович Ойстрах и съпругата му Бейли. Ето как изглежда началото през собствения му поглед: „У повечето хора искрата пламва в ранно детство. Навремето бе по-трудно да се провокира талантът. Одеса бе град на моряци, бедняци, гръзки разбойници. На безправие и нищета. В лъч светлина се превръщаха концертите на странстващите музиканти. Тръпнех от желание и моите пръсти да раждат подобни мелодии от Моцарт, Шуберт, Вивалди... Баща ми усети това и още на три години стисках в ръцете си цигулка-играчка...“ След още три години Давид Ойстрах вече показва своите умения и пред публика.

От 5-годишна възраст се учи да свири цигулка при Пьотр Столярски, отначало като частен ученик, а от 1923 - в Одеския музикално-граматичен институт, който завършва през 1926. Още като студент Ойстрах излиза на сцената с Одеския симфоничен оркестър като солист и диригент. През 1927 в Киев изпълнява Концерт за цигулка и оркестър на Александър Глазунов под диригентството на автора. През 1928 дебютира в Ленинград (сега Санкт Петербург), а година по-късно и в Москва. През 1935 цигуларят печели първия Всесоюзен конкурс за музиканти-изпълнители. През същата година получава втора награда от Международния конкурс „Виеннавски“, а две години след това печели

конкурса „Йожен Изаи“ в Брюксел и става световноизвестен.

През 1943 голям интерес предизвиква изпълнението му на свойния концерт на Йохан Себастиан Бах заедно с прочутия Йехуду Менухин в Москва. След края на Втората световна война, Давид Ойстрах започва активна концертна дейност. В периода 1946-1947 той организира цикъла „Развитие на концерта за цигулка“, в който изпълнява творби на Ян Сибелиус, Едуард Елгар, Уилям Уолтън и написания специално за него концерт на Арам Хачатурян. На Ойстрах е посветен Първият концерт за цигулка и оркестър на Дмитрий Шостакович, изпълнен на първия му гастрол в Ню Йорк през 1955.

Давид Ойстрах среща в артистичния си път много от великите музиканти на XX век: Прокофиев, Хиндемит, Сибелиус, Шостакович, Хачатурян, Крайслер... Те му посвещават свои опуси, а Шостакович го нарича „ненадминат майстор, който свири с необикновена лекота и виртуозитет“.

Не по-малко прочут е Давид Ойстрах и като педагог. Сред многобройните му ученици извисява ръст синът му Игор. Двамата изпитват върховна наслада, когато свирят един до друг на сцената. Не по-малка е тя и за публиката. Не случайно на Давид Ойстрах се носи славата на педагог с безпогрешен нюх в шифоването на млади таланти. Ойстрах извежда на голямата

сцена не само сина си Игор, но и Валери Климов, Виктор Пикайзен и още, и още изумителни цигулари. Сред учениците на маестро-то са изявени родни музиканти като Стойка Миланова и Боян Лечев.

Давид Ойстрах гостува многократно у нас. Още от края на 40-те години. И като цигулар, и като диригент. Той има много приятели сред българските си колеги. Особено близък е бил с проф. Владимир Аврамов.

Огромен брой записи оставя за щастие на човечеството великият цигулар: 50-ина концерта, още толкова ансамблови произведения...

„Рядко слушам записите си.“, твърди Ойстрах. „Вероятно от страх. Все едно да изучаваш собствената си физиономия пред огледалото. Определено не се любувам на гледката. Ако има проблем, той е в неимоверно бързото развитие на звукозаписната техника. В този аспект много от ранните записи, въпреки по-доброто изпълнение, губят

от своето качество. Записът е отражение на точно фиксиран миг.", обобщава Давид Ойстрах.

Наг 4000 са концертите му в десетилетния път по световните сцени. На много от тях пианистът Лев Оборин е бил не само пряк свидетел, а и участник. „В началото на 50-те години в Париж му устроица невиджано посрещане по време на конкурса Лонг-Тибо“, връща лентата Оборин. „Сякаш бе кралска особа! Възцари се невероятна тишина, щом лъка докосна струните, а накрая залата гърмеше от овации... Така бе и в Турция, Чехия, Германия, Англия... Навсякъде по света! Критиците не намираха думи, за да изразят възторга от интерпретациите на Ойстрах. Твърдяха, че силата му се откроява в произведения на Бах и Бетовен, на Моцарт и Брамс, на Чайковски и Рахманинов, на Сибелиус и Стравински, на Прокофиев и Шостакович... Бих казал, че Давид Фьодорович свиреше всичко

с изумителен инстинкт за звук, щрих, фраза и стил.“, заключава Лев Оборин. И днес записите на Давид Ойстрах и Лев Оборин на сонатите на Бетовен продължават да са в челото на дискографските класации.

Няколко години преди да си отиде от този свят на Давид Ойстрах му се налага да направи продължителна „почивка“. Сърцето му отново не го слуша. Не обръща внимание на лекарите да щади силите си. Получава се точно обратното. След престой в болницата се изостря пословичният му хъс за работа. „Там разбрах, че музиката изцелява. За жалост, или пък за щастие, не мога да живея без цигулката. Неин роб съм до края на дните си.“, пророкува знаменитият маестро.

Давид Ойстрах си отива от този свят на сцената. В буквалния смисъл на думата - непосредствено след концерта си

в Амстердам, Холандия, на 24 октомври 1974 година. Един от най-близките му приятели Йехуди Менухин споделя тогава за американския печат:

„Ойстрах бе фантастичен артист, но и великодушен топъл човек. Искаше да преобрази света. Да го направи по-добър, а хората - по-щастливи от досега си с музиката. Свиреше без превзетост и маниери на звезда. Светлината, която излъчваше изключителния му талант, огряваше надалеч...“

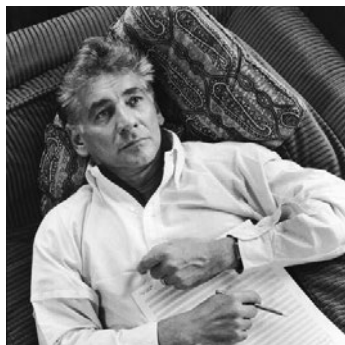
- 1 октомври 1903 – роден е **Владимир Хоровиц**, американски пианист от украински произход
- 2 октомври 1920 – умира **Макс Брух**, немски композитор
- 3 октомври 1931 – умира **Карл Нилсен**, датски композитор, цигулар и диригент
- 3 октомври 2000 – умира **Валери Попова**, българска оперна певица
- 4 октомври 1982 – умира **Глен Гулд**, канадски пианист
- 4 октомври 2007 – умира **Емил Камиларов**, български цигулар
- 5 октомври 1880 – умира **Жак Оффенбах**, френски композитор от немски произход

Глен Гулд

- 7 октомври 1959 – умира **Марио Ланца**, американски певец и киноактьор
- 9 октомври 1813 – роден е **Джузепе Верди**, италиански композитор
- 9 октомври 1835 – роден е **Шарл-Камий Сен-Санс**, френски композитор
- 10 октомври 2010 – умира **Джоан Съдърланд**, австралийска оперна певица
- 11 октомври 1896 – умира **Антон Брукнер**, австрийски композитор
- 11 октомври 1935 – роден е **Лучано Павароти**, италиански оперен певец
- 12 октомври 1872 – роден е **Ралф Воън Уилямс**, английски композитор

Лучано Павароти

- 14 октомври 1970 – роден е **Васко Василев**, български цигулар
- 14 октомври 1871 – роден е **Александър фон Цемлински**, австрийски композитор
- 14 октомври 1990 – умира **Ленард Бърнстейн**, американски композитор и диригент
- 15 октомври 1900 – умира **Зденек Фибиш**, чешки композитор
- 16 октомври 1679 – роден е **Ян Зеленка**, чешки композитор
- 17 октомври 1837 – умира **Йохан Непомук Хумел**, словашки композитор
- 17 октомври 1849 – умира **Фредерик Шопен**, полски композитор и пианист

Ленард Бърнстейн

- 18 октомври 1817 – умира **Етиен Мелол**, френски композитор
- 18 октомври 1893 – умира **Шарл Гуно**, френски композитор
- 20 октомври 1874 – роден е **Чарлс Айвс**, американски композитор
- 21 октомври 1912 – роден е **Сър Дьорд Шолти**, унгарски диригент
- 21 октомври 1921 – роден е **Малкълм Арнолд**, английски композитор
- 22 октомври 1811 – роден е **Ференц Лист**, унгарски композитор и пианист
- 22 октомври 1725 – умира **Алесандро Скарлати**, италиански композитор

Сър Дьорд Шолти

- 22 октомври 1859 – умира **Лудвиг Шпор**, немски композитор и цигулар
- 22 октомври 2010 – умира **Юлия Винер**, българска оперна певица
- 22 октомври 1993 – умира **Елена Николай**, българска оперна певица
- 24 октомври 1925 – роден е **Лучано Берио**, италиански композитор
- 24 октомври 1948 – умира **Франц Лехар**, унгарски композитор
- 24 октомври 1974 – умира **Давид Ойстрах**, украински цигулар
- 25 октомври 1825 – роден е **Йохан Щраус-син**, австрийски композитор

Елена Николай

- 25 октомври 1838 – роден е **Жорж Бизе**, френски композитор
- 25 октомври 1864 – роден е **Александър Гречанинов**, руски композитор
- 27 октомври 1782 – роден е **Николо Паганини**, италиански цигулар
- 29 октомври 1933 – роден е **Борис Хинчев**, български диригент
- 28 октомври 1755 – умира **Жозеф Боамортие**, френски композитор
- 30 октомври 1894 – роден е **Питър Уорлок**, английски композитор
- 31 октомври 1953 – умира **Имре Калман**, унгарски композитор

Имре Калман

Густав Малер довършвал Третата си симфония във Вилата са до Атарското езеро и поканил световноизвестния диригент Бруно Валтер да го посети.

Още с пристигането си, гостът пожелал да направи кратка разходка, но Малер му отговорил: „Не си правете труда да обикаляте из планината. Всичко, което можете да видите наоколо, го има в моята нова симфония!“

Разговор между цигуларка и диригент.

- Маестро, защо като свиря на цигулка и ръцете ми се потят?
- Това не е пот госпожице, цигулката Ви плаче!

На един от концертите на Нюйоркската филхармония, в който бил включен Концерт за пиано от Брамс със солист Глен Гулд, се случило нещо необикновено. Преди да заеме мястото си на пулта, диригентът Ленард Бърнстейн се обърнал към публиката със следните думи: "Абсолютно не съм съгласен с интерпретацията на Гулд и няма да нося отговорност за това, което ще чуете!"

- Видя ли - пита един певец - как моят глас напълни залата?

- А ти забеляза ли, как хората почнаха да напускат залата, за да освободят място за твоя глас?

В разговор с млад музикант 50-годишният Шарл Гуно в заключение споделил: „Колкото по-дълбоко прониквате в нашето изкуство, толкова с по-голямо уважение ще се отнасяте към майсторите от миналото. Когато бях на Вашата възраст казвах: „Аз!“ На 25 години казвах: „Аз и Моцарт!“ На 40 - „Моцарт и аз!“ А сега съвсем спокойно казвам: „Моцарт!“

КОНЦЕРТЕН КОМПЛЕКС

КОНЦЕРТИ ПРЕЗ ОКТОМВРИ 2018 г.

1 понеделник 19:00ч. Зала България	Цикъл „Нова българска класика“ Заклучителен концерт на XVIII-ия Конкурс за написване на симфонично произведение 7/8 Диригент: КОНСТАНТИН ИЛИЕВСКИ
1 понеделник 19.30ч. Камерна зала	Фестивал „Пиано Екстраваганца“ Рецитал на Мариан Собула, пиано
2 вторник 19:30ч. Камерна зала	Фестивал „Пиано Екстраваганца“ Камерен концерт на Верустиния Щур-Овчинникова <i>цигулка</i> и Иля Овчинников <i>пиано</i> (Русия)
3 сряда 19.30ч. Камерна зала	Фестивал „Пиано Екстраваганца“ Клавирен рецитал на Никола Бурдонкъл (Франция)
4 четвъртък 19.30ч. Камерна зала	Фестивал „Пиано Екстраваганца“ Рецитал на клавирно дуо „Атлантис“ София Хазе и Едуардо Понсе (Испания)
5 петък 19:00ч. Зала България	Софийска филхармония Да живее България! Вива Италия! Диригент: СЛАВИЛ ДИМИТРОВ С участието на НФХ „Св. Обретенков“ Славил Димитров – Кантата „Капитан Петко Войвода“ (световна премиера) Творби от Верди, Белини, Доницети, италиански канцонети, български фолклор, църковно-славянски песнопения Цикъл „Извън петолинието“ <i>Произведение на</i> <i>Софийската филхармония</i>
6 събота 19:00ч. Камерна зала	Концерт в памет на Георги Георгиев Дългогодишен водач на групата на Втори цигулки в Софийската филхармония Калина Христова, Ангел Станков, Йосиф Радионова <i>цигулка</i> , Зорница Радионова <i>пиано</i> , Велин Илиев <i>челобало</i> , Любомир Никол <i>виолончело</i> , Красимир Тасков <i>пиано</i> , Велислава Георгиева <i>пиано</i> Творби от Бах, Моцарт, Масне, Форе, Чайковски, Рахманинов, Годовски, Халворсен <i>Произведение на</i> <i>Софийската филхармония</i>

7 Неделя 19:00ч. Камерна зала	Концертен цикъл „Епохи“ Жанета Стегарева <i>сопран</i> , Ивайло Донков <i>тенор</i> , Петър Данаилов <i>баритон</i> , Галина Апостолова <i>пиано</i> Песни от Чайковски, Рахманинов, Шостакович <i>Произведение на</i> <i>Софийската филхармония</i>
8 понеделник 19.00ч. Зала България	Софийска филхармония Диригент: НАЙДЕН ТОДОРОВ Солисти: БЕРНД ГЛЕМЗЕР, <i>пиано</i> ВЕРА ГИРГИНОВА, <i>сопран</i> Лудвиг ван Бетовен - Концерт за пиано и оркестър No 4 Джон Рутер – „Магификат“ Цикъл „Четвъртите“ <i>Произведение на</i> <i>Софийската филхармония</i>
9 вторник 19:00ч. Зала България	Концерт на Нов симфоничен оркестър
9 октомври 19:00ч. Камерна зала	Проф. Йосиф Радионов – 50 години по-късно С участието на Зорница Радионова <i>пиано</i> Иван Лалев <i>виолончело</i> , Иван Иванов <i>контрабас</i> , Михаил Иванов <i>контрабас</i> , Виделин Джебчев <i>цигулка</i> В програмата: Моцарт, Бетовен, Россини, Шуберт, Чайковски, Сарасате <i>Произведение на</i> <i>Софийската филхармония</i>
10 сряда 19:00ч. Камерна зала	София кuartет Йордан Димитров <i>цигулка</i> , Стоимен Пеев <i>цигулка</i> , Валентин Геров <i>виола</i> , Любомир Никол <i>виолончело</i> В програмата: Стравински, Пеков, Бетовен Цикъл София кuartет Classic <i>Произведение на</i> <i>Софийската филхармония</i>
11 четвъртък 19:00ч. Зала България	Софийска филхармония Концерт-юбилей на Ицко Финци „Светът е сцена“ Диригент: НАЙДЕН ТОДОРОВ Солисти: ИЦКО ФИНСИ <i>цигулка</i> , ГЕОРГИ МИХАЙЛОВ <i>баритон</i> Цикъл „Извън петолинието“ <i>Произведение на</i> <i>Софийската филхармония</i>

12 петък 19:00ч. Зала България	BACH TO JAZZ Кварто кuartет и Христо Казаков, <i>пиано</i> Й. С. Бах – Голдберг Вариации Чък Кърня – „Приключенията на Хипократ“ (първо изпълнение в България) Продукция на Софийската филхармония
13 събота 19:00ч. Зала България	Кино-литературен фестивал Cinelibri Бергмания – галавечер в чест на легендарния режисьор Ингмар Бергман С участието на Стефан Врачев, <i>пиано</i>
13 събота 19:00ч. Камерна зала	Концерт в памет на Иво Керемидчиев С участието на: Ангел Станков <i>цигулка</i> , Ростислав Йовчев <i>пиано</i> , Димо Димов <i>пиано</i> , Васил Спасов, <i>пиано</i> , <i>Клавирно дуо</i> Дора и Анастас Славчеви, <i>Струнен кuartет</i> „Арс Музика“ В програмата: Бетовен, Шуман, Гаврилини, Бритън, Йосифов
14 неделя 19:00ч. Зала България	Софийска филхармония Диригент: НАЙДЕН ТОДОРОВ Солист: ПАУЛ БАДУРА-СКОДА <i>пиано</i> В. А. Моцарт – Концерт за пиано и оркестър K491 Карл Орф – „Кармина Бурана“ Солисти: Мария Цветкова <i>сопран</i> , Оскар де ла Торре <i>алтино</i> , Иво Йорданов <i>баритон</i> С участието на Националния филхармоничен хор „Св. Обретенев“ и Детския филхармоничен хор Диригент на хорове: Славил Димитров Цикъл „Пианистите“ <i>Продукция на</i> <i>Софийската филхармония</i>
16 вторник 19:00ч. Зала България	Софийска филхармония Нова българска музика Диригент: ЛЮБОМИР ДЕНЕВ, син Солисти: ВЪЛЧАН ВЪЛЧАНОВ <i>обой</i> , БОРИСЛАВ ЙОЦОВ <i>кларинет</i> , Камерен състав от Софийската филхармония Симеон Венков - Размисли Димитър Наумов – Концерт за обой и струнни Николай Багински – „Руините под София“ Кирил Ламбов – Три еврейски танца за кларинет и оркестър Цикъл „Нова българска класика“ <i>Продукция на</i> <i>Софийската филхармония</i>

16 вторник 19:00ч. Камерна зала	ТАЙНСТВОТО НА ПЕСЕНТА Пътуване в света на Рихард Щраус, Едвард Григ, Густав Малер, Антонин Дворжак, Модест Мусоргски, Тихон Хренников, Добри Христов, Панчо Владигеров, Георги Златев-Черкин и др. С участието на: Марияна Цветкова, <i>сопран</i> Яна Василева, <i>мецосопран</i> Владимир Маринов, На рояла: Богдана Попова Водещ: д-р Магдалена Манолова
17 сряда 19:00ч. Камерна зала	Клавирен рецитал на Лаура Фарре Росага (Испания)
18 четвъртък 19:00ч. Зала България	Софийска филхармония и XII-ти фестивал „Изкуството на барока“ Камерен състав към Софийската филхармония Диригент и солист: ЗЕФИРА ВЪЛОВА <i>цигулка</i> Солисти: ЕРИК БОСГРААФ <i>блокфлейта</i> , УЕЙ ХУНГ <i>блокфлейта</i> , САБИНА ЙОРДАНОВА <i>фагот</i> , АЛЕКСАНДРО ПИАЛУ <i>чембало</i> , Кристоф Граупнер - Концерт за блокфлейта и струнни, фа мажор Георги Филип Телеман - Концерт за две блокфлейти и струнни, ла минор 52:a2 Концерт за блокфлейта и фагот, фа мажор 52:F1 Йохан Фридрих Фаш - Концерт за блокфлейта и струнни, фа мажор Георги Филип Телеман - Концерт за цигулка и струнни, TWV 51:a1 Концерт за две блокфлейти и струнни, си бемол мажор, TWV 52:B1 Концерт за блокфлейта и струнни, до мажор, TWV 51:C1 <i>Продукция на</i> <i>Софийската филхармония</i>
20 събота 19:00ч. Зала България	Софийска филхармония Диригент: ГАБОР ХОЛЕРУНГ Солист: ДОРА ДЕЛИЙСКА <i>пиано</i> Золтан Кодай – Танци от Галанта Ференц Лист – Унгарска фантазия за пиано и оркестър Бела Барток – Концерт за оркестър Цикъл „Шедьоври на XX век“ По повод Националния празник на Унгария <i>Продукция на</i> <i>Софийската филхармония</i>

24 сряда 19:00ч. Зала България	Джоакино Росини „Стабат матер„ Плевенска филхармония Национален филхармоничен хор „Светослав Обретенов„ с диригент Славил Димитров Диригент: ДЕЯН ПАВЛОВ Солисти: МИЛА МИХОВА <i>сопран</i> , ГЛОРИЯ КЪНЕВА <i>мецосопран</i> , ГЕОРГИ СУЛТАНОВ <i>тенор</i> , ПЛАМЕН КУМПИКОВ <i>бас</i>
25 четвъртък 19:00ч. Камерна зала	Концерт на Хасан и Ибрахим Игнатови, клавирно дуо С участието на Стоян Павлов, ударни инструменти В програмата: творби от Шопен и Клементи <i>Продукция на Софийската филхармония</i>
26 петък 19:00ч. Зала България	Софийска филхармония Диригент: ПАВЕЛ БАЛЕВ Солист: МАРИАН КРАЕВ, <i>цигулка</i> Александър Глазунов – Концертен валс №2, оп. 51 Ян Сибелиус – Концерт за цигулка и оркестър ре минор, оп.47 Александър Скрябин – Симфония No 3 Цикъл „Големите симфонии“ I <i>Продукция на Софийската филхармония</i>
27 събота 19:30ч. Зала България	Концерт на Симфоничния оркестър на Българското национално радио Диригент: Любка Биаджони Концертно изпълнение на операта „Фалстаф“ от Джузепе Верди
27 събота 19:00ч. Камерна зала	Софийската филхармония и XII фестивал „Изкуството на барока“ В памет на Джоакино Росини Зефира Вълва <i>цигулка</i> , Василий Илсавский <i>хамерклавир</i> , Кристина Хинова <i>цигулка</i> , Кристиана Михайлова <i>виолончело</i> , Илина Жабленска <i>контрабас</i> В памет на Джоакино Росини Соната a quattro за две цигулки, виолончело и контрабас No: 1 в сол мажор Увертюра „Крадливата сврака“ (преработка за цигулка и пиано) Творби за соло пиано Соната a quattro за две цигулки, виолончело и контрабас No: 6 в ре мажор <i>Продукция на Софийската филхармония</i>

28 неделя 11:00ч. Зала България	ФОРТИСИМО „Спящата красавица“ <i>Продукция на Софийската филхармония</i>
30 вторник 19:00ч. Камерна зала	Вокален ансамбъл ИМПРЕСИЯ Янко Маринов <i>пиано</i> Американски песни и разтайм <i>Продукция на Софийската филхармония</i>
31 сряда 19:00ч. Зала България	Цикъл „Органова палитра“ ХАНА БАРТОШОВА <i>орган</i> Чешка органова музика от Барока до наши дни Програма: Ян Зах, Йозеф Сегер, Ян Крштител Кухарж, Йозеф Кличка, Ян Крштител Ваньхал, Бохуслав Мартину, Зденек Пололаник, Петер Ебен По случай 100 годишнината от възникването на Чехословакия <i>Продукция на Софийската филхармония</i>

**Автор и редактор на броя
Бронислава Игнатова**

**Софийската филхармония си запазва
правото на промени в програмата**

Софийска
Филхармония

90
ГОДИНИ

СЕЗОН
2018/19

26 | ОКТОМВРИ
19:00
зала **Б**ЪЛГАРИЯ

МАРИАН
КРАЕВ

цигулка

ПАВЕЛ
БАЛЕВ

диригент

ГОЛЕМИТЕ СИМФОНИИ I

Александър ГЛАЗУНОВ Концертен валс опус 51, фа мажор

ЯН СИБЕЛИУС Концерт за цигулка ре минор

Александър СКРЯБИН Симфония №3

Билети на касата на концертен комплекс **Б**ЪЛГАРИЯ, erau.bg и [eventim](http://eventim.com)

www.sofiaphilharmonic.com